

Programa d'Educació CívicoTributària

Agència Tributària

El propòsit d'aquesta presentació és explicar a nens, amb edats compreses entre els 10 i 12 anys, el sentit i la finalitat dels impostos. La presentació té un objectiu didàctic i, tot i que el seu contingut tècnic és correcte, s'ha pretès que no sigui excessivament detallista. Per això, es parla en general d'impostos i no es distingeix entre els diferents tipus de tributs. Així mateix, quan es tracten les pensions, s'indica genèricament que aquestes es financen mitjançant les aportacions de treballadors i empresaris i mitjançant els impostos. El professor adaptarà la presentació a les peculiaritats del grup concret i al temps previst.

El món és de tots

i per a tots

Necessitats individuals

Habitatge

Roba

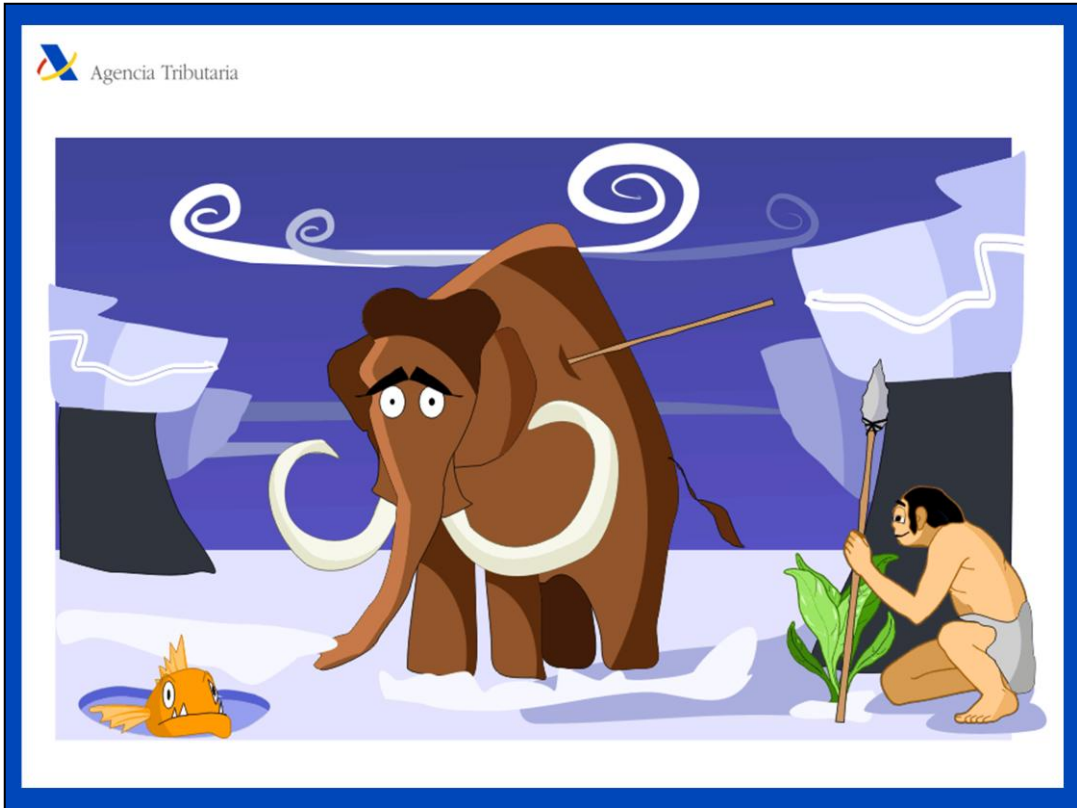
Alimentació

Els éssers humans tenim moltes necessitats per poder viure.

Podríem viure sense menjar, sense roba que ens abrigui, sense una casa on aixoplugar-nos?

El menjar, la roba i l'habitatge han estat i són des de sempre les necessitats més elementals de cada persona. Per poder satisfer aquestes necessitats tots hem d'aconseguir, a través dels diners que guanyem treballant, certs béns que la naturalesa ens ofereix directament o que nosaltres elaborem o produïm.

Els éssers humans que van viure en la prehistòria es van enfrontar amb el problema que els béns són limitats i s'acaben. Quan les plantes, la caça o la pesca d'un lloc s'exhaurien, aquells humans es desplaçaven o emigraven a una altra zona o regió on hi hagués més aliments.

Però un bon dia aquestes persones es van adonar que podien cultivar plantes o criar animals sense haver d'emigrar a altres llocs. Així, es van fer agricultors i ramaders sedentaris, és a dir, no es van haver de desplaçar per satisfer les seves necessitats bàsiques.

Amb el pas dels anys i dels segles, les primeres necessitats i desitjos dels éssers humans es van anar ampliant i complicant, fins a arribar al dia d'avui, en què unes persones produeixen el que altres necessiten o consumeixen.

El comerç

Al principi, la gent intercanviava el que cadascú produïa; així, per exemple, el pescador ofería peix a l'agricultor i, a canvi, l'agricultor ofería fruites i hortalisses al pescador. Però com que no sempre el bé que necessitava una persona li era lliurat a canvi del que ell mateix produïa i podia oferir, es van inventar els diners, amb els quals es pot adquirir qualsevol cosa i que valen per canviar-los pel que sigui; així va començar el comerç.

Però els éssers humans no viuen sols, aïllats uns d'altres. Els éssers humans vivim en col·lectivitat, en grup.

Ara identificarem els diferents grups a què pertanyem. Pensem...

La família, els amics, els companys de classe, els del col·legi, l'equip on juguem i altres de semblants, són alguns dels grups dins dels quals satisfem moltes de les nostres necessitats com a individus.

Les persones adultes, siguin homes o dones, els vostres pares i mares, perceben un sou o uns diners a canvi del seu treball; els jubilats, una pensió, com segurament rebran els vostres avis. Amb aquests diners ells i la seva família compren el que necessiten i, de vegades, fins i tot el que no necessiten. Aquesta és la manera de satisfer les nostres necessitats individuals.

Necessitats col·lectives

Col·legis

Jardins

Biblioteques

Pensions

A part d'aquestes necessitats particulars, n'hi ha d'altres que són comunes a molta gent: educatives, sanitàries, assistència a persones discapacitades, investigadores...

Per exemple:

Qui apaga el foc que es cala a les cases, a les fàbriques o als boscos?

Qui neteja els carrers i cuida els jardins?

Qui construeix les carreteres, autopistes o autopistes? Qui construeix els col·legis i els hospitals?

Són necessitats públiques, col·lectives, la satisfacció de les quals exigeix un esforç comú, ja que una persona o una família per separat no tindria capacitat ni recursos suficients per finançar-les.

Necessitats col·lectives

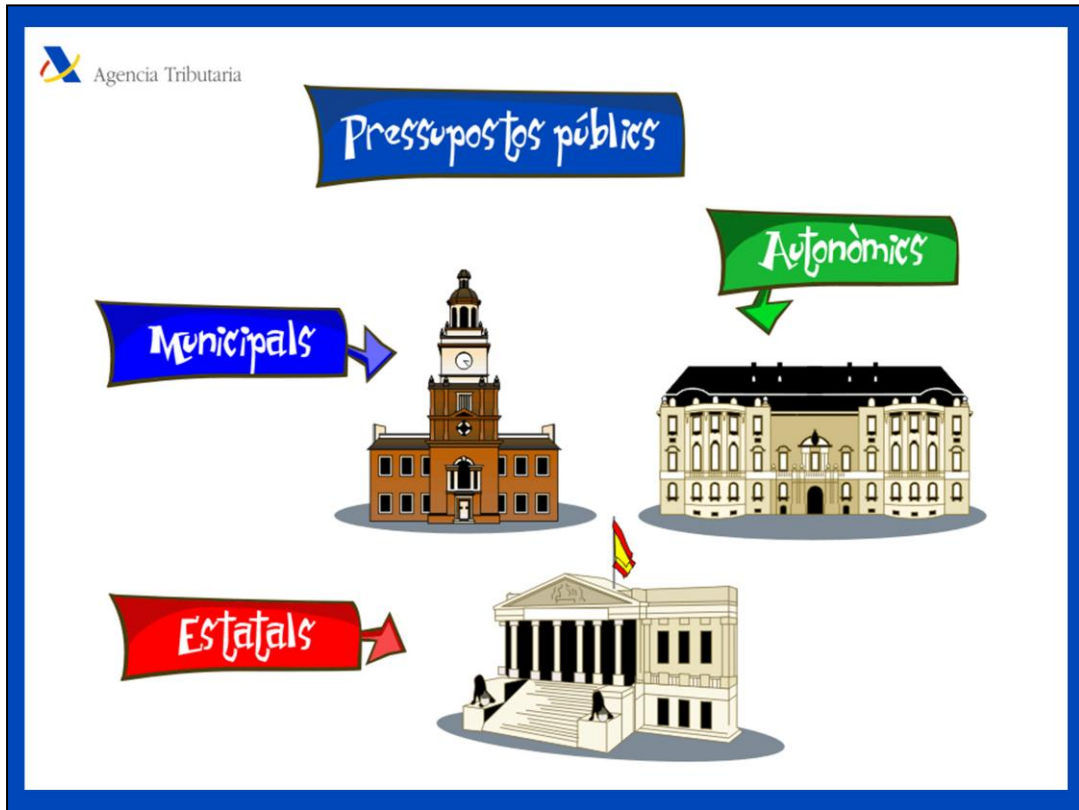
Per satisfer aquestes necessitats col·lectives, existeixen les administracions públiques, com ara la Comunitat Europea, l'Estat, les comunitats autònomes, les diputacions, els ajuntaments i d'altres, que s'encarreguen de planificar les despeses dels serveis públics que es presten i de què gaudeixen els ciutadans. Però per poder pagar aquestes despeses, les administracions públiques han d'obtenir uns ingressos o recursos, que provenen dels ciutadans.

Per això, elaboren uns pressupostos. És a dir, que, vistes les necessitats que hi ha i quant costa satisfer-les, comproven de quants diners disposen per pagar-les.

Pressupostos individuals

Les administracions públiques preparen pressupostos igual que ho fa cadascun de nosaltres per saber quant podem gastar en funció dels diners que tenim i de la mateixa manera que fa la nostra família i es fa en la nostra comunitat de veïns.

Tornant a les administracions públiques, a Espanya, el Parlament, el nom del qual és el de Corts Generals...

Sabeu què és el Parlament?

Heu sentit a parlar de les Corts Generals?

... aprova uns comptes que es diuen Pressupostos Generals de l'Estat, autoritzen el Govern per aconseguir o recaptar determinats ingressos i per dur a terme determinades despeses durant un any, i així poder satisfer necessitats col·lectives. Les altres administracions també fan els seus comptes d'ingressos i despeses, és a dir, també elaboren els seus pressupostos, i amb el que recapten es fixen uns objectius per satisfer determinades aspiracions de les persones.

Si vosaltres poguéssiu parlar amb les persones que elaboren els pressupostos, què els demanàrieu?

Ingressos i despeses

Per tant, el que acabem d'explicar serveix per saber que moltes coses que necessitem no podríem aconseguir-les cadascun pel nostre compte. Per això, cada persona posa una petita part dels seus diners i amb l'aportació de tots es forma un fons comú, que és el que utilitzen les administracions públiques per pagar els edificis (col·legis, hospitals, bombers), carreteres, parcs i altres serveis.

Els ingressos públics que fan falta per poder satisfer les necessitats col·lectives i costejar els serveis públics de què tots ens beneficiem, fonamentalment s'aconsegueixen mitjançant el pagament d'impostos que fem els ciutadans d'acord amb les lleis del nostre país.

Algun de vosaltres ha estat alguna vegada en un hospital públic? Algú ha tingut un nou germanet i ha anat a veure'l a ell i a la seva mama?

Els hospitals, les seves instal·lacions, les sales d'operacions, els aparells per fer radiografies i altres proves als malalts, els llits, les butaques i les cadires costen molts diners i es paguen amb els diners de tots. Als hospitals calen els metges i metgesses, els infermers i les infermeres i la resta de persones que treballen dins d'aquests centres sanitaris, que són moltes.

Els malalts i familiars no paguen als qui treballen als hospitals, sinó que se'ls paga amb els diners comuns. D'aquesta forma, tots (malalts o no) donem diners per a les despeses dels hospitals i així algunes persones amb pocs diners poden ser ateses i curades igual que d'altres amb molts diners. Quan paguem un impost, ajudem perquè tots puguem anar gratuïtament a un hospital públic.

Algun de vosaltres ha estat alguna vegada en una farmàcia per comprar medicines amb una recepta del metge?

Quan es compren medicines amb recepta per indicació del metge, es paga en les farmàcies solament una petita part del que en realitat costen. L'altra part no surt de la butxaca de qui les compra, ja que les paguem amb els diners comuns que aportem tots amb els impostos. És, per tant, una despesa pública de la qual ens beneficiem tots els que hem de comprar medicines per curar-nos.

Sabeu que els museus, els parcs, les piscines i els poliesportius públics els paguen i mantenen les administracions públiques amb els diners que donem tots amb els impostos? A les piscines i poliesportius públics, com són més barats que els centres privats, hi poden anar molts més nens i nenes. Si solament hi hagués centres o clubs privats, molts nens i nenes no podrien nedar ni fer esport perquè les seves famílies no tindrien prou diners per pagar la quota de socis.

Teniu avis? Treballen els vostres avis? Algú sap qui els paga la pensió que cobren, amb què viuen?

Els teus avis no treballen perquè ja són grans; van treballar abans. Ara reben una quantitat de diners per viure que s'anomena pensió. Aquesta pensió és un dret que s'han guanyat després d'haver contribuït al llarg de tota una vida de treball. Les pensions són una despesa pública, que es pot pagar amb els diners que es recull dels impostos i de les aportacions de treballadors i empresaris.

Sabeu amb quins diners es paguen les escoles i col·legis públics, els pupitres, pissarres, taules, cadires, el pati o el jardí d'esbarjo? Sabeu qui paga als professors i professores dels col·legis públics?

Com passa amb els hospitals, les escoles i col·legis públics es construeixen amb els diners que els ciutadans aportem mitjançant els impostos.

Algú sap dir alguna una altra despesa pública a la ciutat? [A continuació, el professor dirà unes altres despeses, servei de recollida d'escombraries, proveïment d'aigua potable, subvencions al transport públic...]

Així doncs, recordem les despeses públiques de què hem parlat fins ara:

- Despeses sanitàries (Construcció i manteniment d'hospitals. Sols de les persones que hi treballen. Medecines)
- Despeses educatives (Construcció de col·legis. Compra de taules, cadires i armaris. Sols de les persones que hi treballen).
- Despeses culturals i d'entreteniment (Museus, biblioteques, parcs, piscines, poliesportius).
- Pagament de pensions.
- Construcció i manteniment de carreteres i autovies.

Impostos indirectes

Algun de vosaltres ha sentit a parlar a casa dels impostos?

Algú sap què són els impostos?

Un impost és una quantitat de diners que han de pagar obligatòriament els ciutadans perquè les administracions públiques puguin atendre les despeses públiques de tots. Hi ha dues classes d'impostos:

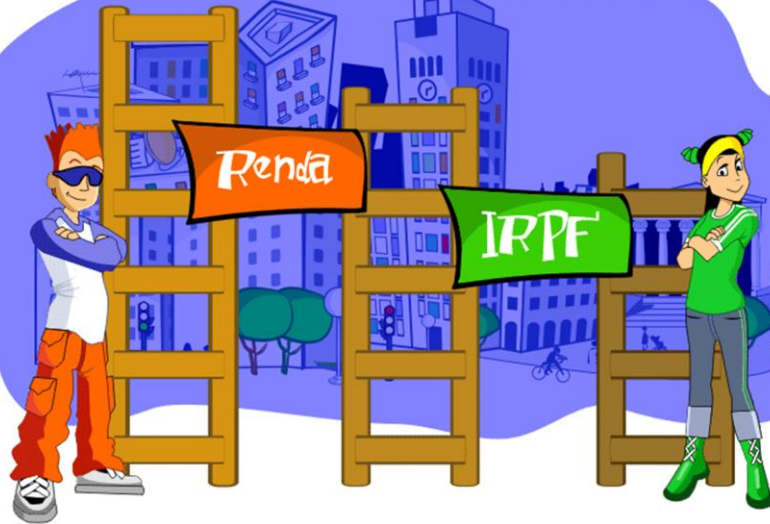
- a) Els indirectes són aquells que obliguen a pagar igual a tothom quan compra, tinguis o guanyis més o menys diners. El més conegut és l'IVA, que es paga cada vegada que comprem alguna cosa, per exemple, un llapis, un pantaló, un CD, una targeta de mòbil o el pa.

Impostos directes

b) Els directes són aquells que permeten que els qui tenen més diners o en guanyen més paguin quantitats més grans que els qui en tenen menys i reben uns ingressos inferiors.

Progressivitat

Un dels impostos directes és l'impost sobre la renda (IRPF), que paguen les persones segons els diners que guanyen, és a dir, segons el sou que cobren o els beneficis que tenen (per exemple, un arquitecte, una advocada, un lampista o una taxista). Heu sentit a parlar de l'impost sobre la renda (IRPF)?

L'impost sobre la renda és el més conegut. Durant els mesos de maig i juny cal presentar una declaració per aquest impost. Per això, els vostres pares busquen els papers necessaris.

La primera cosa que cal saber és que l'impost sobre la renda el paguen les persones segons els diners que guanyen. Així, el qui guanya més paga més i el que guanya menys paga menys, i fins i tot les persones que tenen solament el just per poder viure no paguen res.

Però, hi ha altres coses que us volem explicar sobre aquest impost.

En l'impost sobre la renda es considera que hi ha una quantitat mínima de diners que tots necessitem gastar per poder viure i cobrir les necessitats bàsiques. Per aquesta quantitat no cal pagar l'impost. A més, aquesta quantitat mínima és més gran per a les persones que tenen fills, ja que els han d'alimentar, comprar roba, llibres i joguines.

Una altra cosa important és que l'impost sobre la renda té uns descomptes, que són quantitats que poden restar les persones que tenen unes determinades despeses. Entre aquests descomptes hi ha el de les mares que tenen nens petits i a més treballen fora de casa, per ajudar-les a pagar una guarderia o a una altra persona que tingui cura dels seus fills mentre estan treballant. La gent que compra una casa per viure també pot pagar menys impost de la renda mentre estigui pagant la casa.

Finalment, l'impost sobre la renda es paga cada any, però no de cop. Es va pagant a poc a poc, a terminis, ja que es posa cada mes una petita part del sou que la gent guanya. Cada any, el maig o el juny, es fan els comptes: se suma tot el que hem guanyat, es resten els descomptes o despeses que hem tingut i el que hem pagat mes a mes, i si el resultat ens diu que ens falta alguna cosa per pagar, ho paguem; però si hem pagat de més, ens ho retornen.

Així doncs, l'impost sobre la renda és un impost que intenta ser molt just, ja que té en compte les diferències que hi ha entre les persones, vist que unes guanyen més i altres menys; unes tenen fills i altres no. Unes tenen unes despeses i altres no. D'aquesta manera, l'impost també contribueix perquè les desigualtats entre la gent siguin més petites, ja que encara que uns paguin més perquè en tenen més i altres paguin menys perquè en tenen menys, tots tenim el mateix dret a gaudir de les carreteres, els parcs, els hospitals, els col·legis i els altres serveis comuns.

Tenint en compte el que arriben a costar els serveis públics, tots hauríem de pagar els impostos, perquè qui no ho fa deixa d'ingressar uns diners al fons públic comú, al fons de tots i perjudica els altres. És com si per fer una festa, tots els nens hi aportessin uns diners per poder comprar les begudes i els aperitius i n'hi hagués un o dos que volguessin ser a la festa, però sense pagar ni ajudar a la feina. Us semblaria bé que algú fes això? Per què?

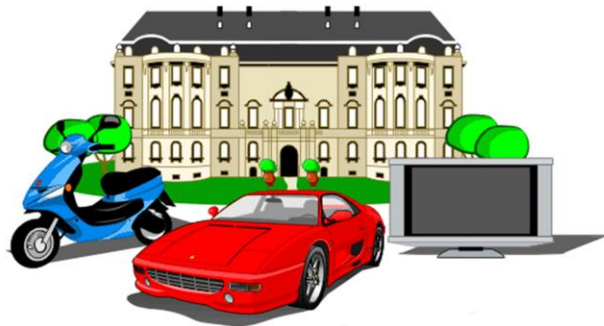
Si tots paguéssim el que ens correspon, hi hauria molts diners perquè tots visquéssim millor. Per això, per ser bons ciutadans, tots hem de pagar els impostos que ens corresponen. A més, solament el qui paga pot protestar quan consideri que els diners col·lectius s'hauria d'utilitzar més per a algunes despeses que per a altres.

Contra el frau fiscal. Ens perjudica a tots

Defraudador

Sancions, embargaments

Però, què passa quan hi ha persones que no paguen el que deuen?

Quan se sap que una persona no paga el que deu, se l'obliga a fer-ho i se la penalitza amb sancions i multes.

A més, si no paga els impostos que deu i la multa, se li poden embargar els seus béns (la casa, el cotxe, la moto, el televisor, etc.) i els diners que s'obtenen de la venda dels seus béns s'utilitzen per cancel·lar els seus deutes d'impostos.

L'organisme responsable a l'Estat de recaptar els impostos és l'AGÈNCIA ESTATAL D'ADMINISTRACIÓ TRIBUTÀRIA (AEAT), més coneguda com l'Agència Tributària.

Cita prèvia per a la confecció de la declaració de la renda

Dos són les missions fonamentals que té encarregades:

- D'una banda, ajudar el contribuent a complir les seves obligacions tributàries.
- Per l'altra, intentar evitar que la falta de solidaritat d'alguns suposi una càrrega més gran per a la resta, és a dir, lluitar contra el frau fiscal.

L'Agència Estatal d'Administració Tributària a Internet

The screenshot shows the homepage of the Agencia Tributaria website. At the top, there is a navigation bar with links for 'Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas', 'Fiscalidad autonómica i local', 'Fiscalidad no residentes', and 'Enlazaos d'interés'. Below this is a search bar and a 'Cerca avançada' button. The main content area is divided into several sections: 'Així millorem tots' (How we improve everyone), 'Contacta amb nosaltres' (Contact us), 'Us interessa saber' (Are you interested in knowing), 'Novetats en l'aplicació dels tributs' (News in the application of taxes), and 'Accedeixi-hi directament' (Access directly). There are also several promotional banners for 'plans de regularització i lluita contra el frau', 'Renda i Patrimoni 2011', and 'Societats 2011'. The website is designed to be user-friendly and accessible, with a clear layout and easy-to-find information.

En la pàgina web de l'Agència Tributària www.agencia tributaria.es s'hi pot trobar molta informació i també s'hi poden fer molts tràmits relacionats amb els impostos (es pot presentar la declaració de la renda, pagar impostos, etc.).

Programa d'Educació CivicoTributària

Esperem que ara tingueu més clar per a què serveix pagar impostos i **RECORDEU:**

“Tots tenim necessitats individuals, que satisfem cadascun amb els nostres diners, però a més en tenim d’altres de col·lectives, que un a un no podríem pagar. Per això, es fan aportacions a un fons comú. Aquestes aportacions es fan fonamentalment mitjançant el pagament d’impostos. Amb aquests impostos es cobreixen les despeses necessàries per establir i mantenir els serveis públics que necessitem i volem tenir per gaudir d’una millor qualitat de vida.”